MOTIE

Onderwerp: Grip op de asielinstroom

De Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in vergadering bijeen op 30 september 2026,

constaterende dat:

- Over de eerste 36 weken de instroom van asielzoekers in 2026 weer 8,8% hoger lag dan de eerste 36 weken van 2025. (bron rijksoverheid.nl 27.100 vs 29.330);
- Als gevolg van de Spreidingswet gemeenten verplicht gaan worden om ook deze hogere aantallen te huisvesten;
- Het Rijk verantwoordelijk is voor het nationale asiel- en migratiebeleid, waaronder de toelatingsprocedure, grensbewaking, terugkeerbeleid, nareisbeleid en de inrichting en capaciteit van de asielketen;
- De huidige systematiek ertoe kan leiden dat gemeenten lokaal steeds opnieuw extra opvangcapaciteit moeten organiseren, terwijl zij geen invloed hebben op de omvang van de instroom;
- De omvang van de benodigde opvangcapaciteit rechtstreeks samenhangt met de omvang van de asielinstroom;
- Gemeenten hierbij niet alleen geconfronteerd worden met de eis opvangcapaciteit te realiseren, maar ook steeds langer geconfronteerd worden met de maatschappelijke, ruimtelijke, financiële en ambtelijke gevolgen van de hoge instroom;

overwegende dat:

- Het niet bestuurlijk houdbaar is wanneer de verantwoordelijkheid voor de consequenties van nationale keuzes over asiel en migratie in toenemende mate bij gemeenten terechtkomt;
- In verschillende gemeenten raadsleden, burgemeesters, wethouders, hulpverleners en ambtenaren al in bedreigende situaties terecht zijn gekomen als gevolg van het realiseren van huisvesting voor deze toegenomen stroom van asielzoekers;
- Gemeenten uitvoering geven aan de wettelijke verplichting, maar dat deze verantwoordelijkheid begrensd wordt door beschikbare ruimte, woningvoorraad, ambtelijke capaciteit, zorg, onderwijs, veiligheid en het maatschappelijk draagvlak;
- Elke vraag naar opvangcapaciteit voor asielzoekers ook strijdt voor voorrang met de opvang van bijvoorbeeld Oekrainers, MOBW-ers, spoedzoekers, statushouders en ook met reguliere woningzoekenden;
- Iedere extra opvangopgave beslag legt op schaarse gemeentelijke capaciteit die ook noodzakelijk is voor andere publieke opgaven, zoals woningbouw, jeugdzorg, onderwijs, veiligheid en bestaanszekerheid;
- het Rijk daarom niet uitsluitend moet sturen op het verdelen van opvangcapaciteit, maar primair moet sturen op het beheersbaar maken van de instroom;
- Een effectieve aanpak van de asielketen alleen mogelijk is wanneer Rijk, haar eigen verantwoordelijkheid daadwerkelijk neemt;

draagt het VNG-bestuur op om:

1. Het Rijk met klem op te roepen om op korte termijn aantoonbaar en structureel werk te maken van het beperken van de asielinstroom;

2. Op basis daarvan te werken aan een lager en meerjarig maximum voor de gevraagde opvangcapaciteit bij gemeenten;

3. Nadrukkelijk te bepleiten dat de gemeentelijke opvangverplichting vanuit de Spreidingswet niet los kan worden gezien van de vele opvangvraagstukken waar gemeenten ook invulling aan moeten geven en de haalbaarheid van het geheel in ogenschouw te nemen;

4. Hierover op korte termijn concrete bestuurlijke afspraken te maken met het kabinet;

5. De leden van de VNG over de voortgang van deze afspraken actief te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens het college van de gemeente Stichtse Vecht,

drs. A.J.H.T.H. Reinders
burgemeester

F.W.H. van Liempdt
wethouder

VNG ALV 30 september 2025

Steunbetuigingen voor

MOTIE Grip op de asielinstroom

De Ronde Venen